

PLANINSKI

U E S T N I K

3
2018

TEMA MESECA
125 let planinske organizacije

Z NAMI NA POT
Sekstenski Dolomiti

SPD
1893
PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

9 770350 434008

3,90 €

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – AKCIJA

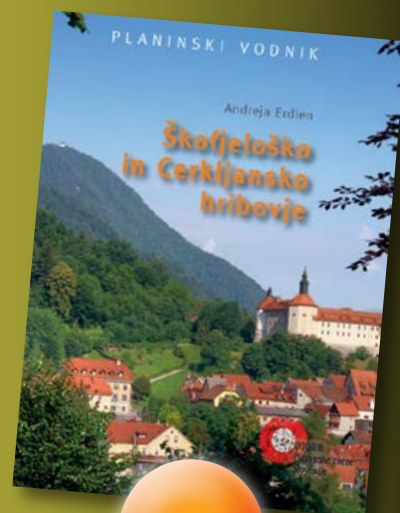
VODNIK ŠKOFJELOŠKO IN CERKLJANSKO HRIBOVJE, Andreja Erdlen

Prednost Škofjeloškega in Cerkljanskega hribovja, ki spadata v predgorje Alp, je v tem, da ju lahko obiskujemo v vseh letnih časih. Spomladi se bomo veselili prvih ozelenelih dreves, znanilcev pomladi, in čudovitega cvetja, poleti nam bodo gozdovi nudili prijetno senco, na travnikih nas bo pozdravljalo petje čričkov, občudovali bomo cvetje in pisane metulje. Jeseni nas bodo prevzele škrlatne barve gozdnega listja. Tudi pozimi, ko bo hribe prekril sneg, bomo lahko hodili po uhojenih poteh (pozimi je zelo obiskan Lubnik) ali pa kar po cestah, kjer bi bilo poleti prevročje. Čeprav so pozimi ceste v glavnem očiščene in prevozne, bomo srečali zelo malo avtomobilov (področje okoli Žirov, Ermanovca, Slajke).

Format: 125 x 160 mm; 224 strani, šivano z nitjo, okrogel hrbet

CENA: V času od 15. 3. 2018 do 15. 4. 2018 lahko vodnik kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 7,45 € (redna cena: 14,90 €*).

**DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.*

-50%

NOVO V PLANINSKI TRGOVINI

PLANINSKI ZABAVNIK 2

Izšel je Planinski zabavnik 2, drugi delovni zvezek s planinsko tematiko, tokrat za otroke in mladostnike od 9. do 14. leta. Zabavnik prinaša ključno znanje za varno gibanje v planinskem svetu, ki ga otroci usvajajo z reševanjem križank, uganjevanjem, iskanjem pravih odgovorov, risanjem in fotografranjem, iskanjem rim, ročnimi spretnostmi. Sestavlja ga 53 nalog, ki so vsebinsko različne, in treh zahtevnostnih stopenj. Nekatere so namenjene »zgolj« spodbujanju domišljije, ustvarjalnosti in doživljanju občutij, ki jih v nas prebujajo hribi. Vse naloge so opremljene z ilustracijami in fotografijami. Otroci, želimo vam, da boste v reševanju nalog v Planinskem zabavniku 2 uživali in da ga ne boste reševali samo doma; vzemite ga s seboj na izlet ali na planinski tabor, rešujte ga skupaj s prijatelji!

Format: 210 x 297 mm; 64 strani, šivano z žico

CENA: 9,90 €*

**DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.*

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:
Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.
Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke,
ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.
118. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije
Uredništvo Planinskega vestnika
Ob železnici 30a, p. p. 214,
SI-1001 Ljubljana
T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91
E: pv@pzs.si
www.planinskivestnik.com
www.pvkazalo.si
www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl,
Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate,
Dušan Skodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško,
Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE:

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4500 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljate
po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na
elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo.
Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave,
krajsanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročnih
prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in
prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno
mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih
delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije,
Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana,
po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali
po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu:
<https://clanarina.pzs.si/kestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Številka transakcijskega računa PZS je 05100-8010489572,
odprt pri Abanki, d. d., Ljubljana. Naročnina 39 EUR,
63 EUR za tujino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani
PZS so upravičeni do 25% popusta na letno naročnino
Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca
po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari
naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra
za prihodnje leto.

Izdajanje revije sofinancira Javna agencija za raziskovalno
dejavnost Republike Slovenije (ARRS), št. pog. 630-
183/2017-1.

Program informiranja o planinski dejavnosti
sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in
Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FS Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Plezanje nad fjordovi v bližini Reykjavíka Foto: Rožle Bregar

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja
vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti,
ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in
možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno
subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu
lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro.
Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne
moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne
poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpeli kdorkoli
zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Foto: Andraž Purg

Pogled naprej ob časovnem mejniku

Delovanje Planinske zveze Slovenije je raznoliko in bogato. Pokriva široko paleto aktivnosti od vrhunškega športa v štirih panogah do planinskega gospodarstva, prostovoljnega vodništva, turnega kolesarjenja, založništva, preventive, dela z mladimi in varstva narave.

Ko sem se pred sedmimi leti poklicno pridružil vodstvu PZS, si nisem predstavljal, kako razvejana organizacija je to in kaj me čaka, kljub temu da sem več kot dvajset let deloval v planinskem društvu in nekaterih organih PZS.

V času, ko v naši planinski organizaciji vodim strokovno službo, se mi je potrdilo spoznanje, da so za uspešno delovanje kolektiva potrebni požrtvovalni in predani sodelavci. Pri njihovi izbiri sem iskal takšne, ki poznajo planinstvo in so v njem tudi aktivni. Imel sem srečno roko, tako da imamo kakovostno strokovno službo, ki je dobra podpora pri izvajanju dejavnosti.

To se kaže tudi pri uspešnem kandidiranju na različnih razpisih, poleg že uveljavljenih še na razpisih Life, skupaj s partnerji iz Španije, Italije in Romunije pri projektu Sustainhuts, razpisu Erasmus +, projektu Climbing for everybody s partnerji iz Češke, Italije, Hrvaške, Madžarske in Slovaške, na razpisu Interreg Slovenija-Avstrija, v projektu Alpe Adria regija doživetij, uspešni pa smo bili še na razpisu Eko sklada. Veliko smo naredili na področju delovanja Planinske založbe, saj smo določili model, s katerim že pred izdajo ocenimo tržni potencial edicije in stroške, tako da izdajamo le take, ki pokrijejo vsaj stroške izdaje. Odprli smo nova prodajna mesta, zato kljub trendu upadanja tiskanih edicij ohranjamo raven prodaje. To se kaže v zmanjšanju zalog, ki so bile konec leta 2010 v višini 410.955 evrov, konec lanskega leta pa le še 100.281,59 evra.

Poostri smo nadzor nad finančnim poslovanjem organov PZS, tako da sedaj vsi poslujejo pozitivno ali koristijo presežek sredstev iz preteklih obdobj. Do lani so se pridobljena javna sredstva več let zapored zmanjševala. Da smo ohranjali obseg programa dela, smo morali zagotavljati več lastnih sredstev, kar nam je uspelo z uvajanjem novih marketinških produktov in s pridobivanjem sponzorjev. Začeli smo na področju športnega plezanja, nadaljevali bomo tudi drugod, predvsem pa namenili več aktivnosti trženju.

Gotovo je bilo največ narejenega na področju informatizacije PZS. Vzpostavitev planinskega informacijskega sistema Naveza je bil zalogaj, ki smo ga zmogli z dobrim sodelovanjem s planinskimi društvi. Že nekaj let imamo člane vnesene v centralni register članstva, kar nam je omogočilo nadgradnjo sistema zavarovanj, poleg tega nam Naveza omogoča še veliko nadgradenj in nove funkcionalnosti.

Pridobitev, ki je trenutno v ospredju, so novi poslovni prostori PZS v velikosti 365 kvadratnih metrov, ki so dostopni z obvoznice in imajo devetnajst lastniških parkirnih prostorov. So primerno urejeni in imajo veliko sejno sobo, ki jo lahko tudi pregradimo. Omogočala nam bo izvedbo sej UO PZS, izvedbo večine zborov komisij, programov usposabljanj in ostalih dogodkov. S tem smo izpolnili zahteve, ki smo jih postavili na začetku nakupnega postopka. Preureditev in prilagoditev prostorov našim potrebam smo izvedli v dveh mesecih, vsa koordinacija med različnimi izvajalci smo opravili sami. Pomembno je tudi, da smo investicijo financirali s kupnino, ki smo jo dobili za stare prostore.

Seveda nam ob stalnem izzivu nadgrajevanja aktivnosti, ki smo jih uspeli realizirati, ostaja še nekaj področij, s katerimi se bo moralo spopasti novo vodstvo PZS. Treba se bo še intenzivnejše vključevati v zakonodajne postopke, da se bo glas PZS slišal in v večji meri upošteval ter s tem ščitil prostovoljno delovanje društvenih delavcev in jim zagotovil primerno mesto v družbi. V zadnjem obdobju smo vse prevečkrat pričali primerom, ko sprejeta zakonodaja kljub poslanim pripombam in predlogom ovira društva pri izvajanju aktivnosti in jim nalaga birokratska bremena, velikokrat strožja, kot jih od oblasti zahtevajo zakonodaja in direktive EU. Kljub vloženim naporom ostaja odprtih še nekaj izvedbenih nalog, ki izhajajo iz sprejetega Zakona o planinskih poteh, predvsem bo potrebno zagotoviti celovito sistemsko financiranje njihovega vzdrževanja. Enako s planinskimi kočami, ker planinska društva, upravljavci koč, potrebujejo ustrezne razpise za ekološko in energetske sanacije ter obnovo. Slovenija se predstavlja kot zelena in zdrava destinacija za vrhunska doživetja s 5*, ki temeljijo na trajnostnem turizmu. Planinske poti in kočice so osnova, zato verjamem, da bomo v to prepričali tudi odločevalce na tem področju in društvom zagotovili primerljive pogoje s tujino. Odprto ostaja zagotavljanje potrebne infrastrukture za športno plezanje. Z uvrstitvijo te panoge na OI v Tokio leta 2020 (težavnostno, balvansko in hitrostno plezanje) smo se soočili z dejstvom, da v Sloveniji nimamo ustrezne plezalne stene za hitrostno plezanje. Prihodnost nas pričakuje z novimi izzivi, morda še z večjo intenzivnostjo, kot je bilo to v prvih 125 letih obstoja, gotovo pa bodo izzivi drugačni. Verjamem, da bomo našli dovolj energije in volje za spopadanje z njimi in njihovo reševanje. To nam bo omogočilo nadaljnji razvoj in uspešno delovanje planinske organizacije še vrsto let.

Matej Planko

UVODNIK

1 Pogled naprej ob časovnem mejniku

Matej Planko

125 LET PZS

4 Zgodba trinajstih predsednikov

Dušan Škodič

125 LET PZS

13 Stopnja razvitosti planinstva je visoka

Zdenka Mihelič,
Vladimir Habjan

INTERJUJ

18 Andreja Jagodic

Marta Krejan Čokl

MOGOČNEŽ NAD ZILJSKO DOLINO

22 Gora s podorom in spomini dveh narodov

Simon Trießnig

ISLANDIJA

25 Ledena dežela

Mojca Rejc

ZGODOVINA

28 Vodena strela na Uršlji gori

Kristijan Jezernik

KOLUMNA

32 Mont Blancu v bran

Tone Škarja

Z NAMI NA POT

34 Lepotci Bledih gora

Andrej Mašera

MAKEDONSKE GORE

43 Zahodna makedonska magistrala

Lidija Kmet

NEKDANJA MEJA

46 Od Solarjev do Kuka

Olga Kolenc

DOŽIVETJE

49 Iz spominov polomljenega rimača

Mire Steinbuch

KRAJEVNI LEKSIKON

52 Novo ime za Spodnje Bohinjske gore

Andrej Stritar

PLANINSKA ORGANIZACIJA

54 Podelitev priznanj najuspešnejšim

Po sporočilu za javnost povzela Irena Mušič Habjan

PLANINSKO GOSPODARSTVO

56 Rezervacijskega sistema v kočah še ne bo

Zdenka Mihelič

U SPOMIN

58 Miss Elizabeth Hawley

Tone Škarja

GEO IZLET

60 Razkriti geološki zakladi plazu Stože

Matija Križnar

UREME

62 Hoja skozi oblak

Veronika Hladnik

MINIATURA

63 Pot

Peter Soklič

RAZMIŠLJANJE

64 Podiranje (lastnih) meja

Anja Intihar

PLANINSKE POTI

65 Ta pot nam je veliko podarila

Ruža Tekavec

PLANINČKOV KOTIČEK

66 Pot škratka Kovačka

Mira Hladnik

NARAVA

67 Mala zimska presenečenja

Ivan Premrl

PLANINSKA ORGANIZACIJA

68 Razmišljanje ob obletnici PZS

Danilo Škerbinek

FILM

69 Teden Festivala gorniškega filma

Po sporočilu za medije povzel Mire Steinbuch

70 NOVICE IZ VERTIKALE

71 NOVICE IZ TUJINE

74 ŠPORTNOPEZALNE NOVICE

74 LITERATURA

77 PLANINSKA ORGANIZACIJA

80 TRIGLAUSKI NARODNI PARK

USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI.